

NAŠI ČEZÁŘI 2014

Udržení stabilního výhledu skupiny Severočeské doly

V minulém čísle časopisu Hornické listy jsme, jako představenstvo SD, silně a naléhavě vyjádřili naše argumenty pro odmítnutí záměru desetinasobného zvýšení odvodů za vydobytý nerost. Všechny hnědouhelné těžební společnosti sdružené v rámci Zaměstnavatelského svazu důlního a naftového průmyslu (ZSDNP) se spojily a dosáhli jsme společně toho, že návrh je znovu diskutován. Dnes, po jednání vedení ZSDNP s ministrem průmyslu a obchodu a ministrem financí, můžeme s velikou jistotou konstatovat, že desetinasobné navýšení úhrad nebude realizováno. Nicméně i tak v roce 2015 se očekává významné navýšení tohoto poplatku. Jsme rádi, že oba páni ministři vyslyšeli reakce ZSDNP a další odborné veřejnosti. Je na místě jim proto poděkovat a poděkovat rovněž ostatním institucím a představitelům municipalit v Ústeckém a Karlovarském kraji za vyjádření podpory všem těžářům hnědého uhlí v ČR.

V roce 2012 jsme vytyčili strategii skupiny SD – **Efektivní a bezpečná těžba**. Od roku 2012 jsme provedli již řadu racionalizací a optimalizací. Naší snahou bylo co nejvíce využít potenciálu

„úspor z rozsahu“, které nám nabízelo členství ve Skupině ČEZ. Provedli jsme optimalizace v podpůrných činnostech (účetnictví, nákup), rozšířili jsme zapojení našich posílených dceřiných společností (z většího počtu menších dceřiných společností jsme vytvořili 3 silné a výkonné společnosti PRODECO, SD-Kolejová doprava a Revitrans) do aktivit Skupiny tak, abychom si vzájemně maximum potřebných výkonů dokázali opatřit v rámci skupiny SD, resp. Skupiny ČEZ.

Na základě aktuálního vyhodnocení akutních vnějších hrozeb je zřejmé, že do budoucna nebude v našem regionu taková poptávka po energii z uhlí, jako byla dosud. Dostupné hnědé uhlí, které v ČR máme, bude dle našeho soudu jednou vytěženo, o tom není pochyb, ale stane se tak určitě pozvolněji a pomaleji. To na jedné straně dá horníkům existenční jistotu na delší časové období, na druhé straně bude nezbytné dosáhnout toho, aby povrchové hnědouhelné doly byly dlouhodobě rentabilní, a to například i při nižších ročních těžbách. Jsme proto nuceni dále snižovat náklady ve všech oblastech, včetně snižování nákladů osobních. Dnešním úkolem je **Udržení**

efektivity skupiny SD. Provedli jsme významná úsporná opatření na straně investic a kapitálových nákladů a nyní připravujeme redukci nákladů provozních. Určitě se ptáte, proč se to vše musí najednou udělat?

Nejistota v podobě energetické strategie EU do roku 2030

Základním cílem energetické strategie EU do roku 2030 je závazný cíl pro snížení emisí CO₂ o 40 %. Démonizované emise CO₂ vznikají spalováním fosilních paliv. Na přijetí emisního cíle se vesměs shodnou všechny členské země kromě Polska. Cíl do roku 2020 byl ve snížení emisí o 20 % oproti roku 1990. Splnit se ho podařilo díky přijetí středoevropských zemí do EU a útlumu jejich ekonomiky.

Druhým cílem energetické politiky EU do roku 2030 je navýšení podílu obnovitelných zdrojů (OZE) na 27 %. Do roku 2020 to bylo pro celou Evropskou unii 20 % a každá země měla svůj cíl, ČR například měla cíl 13 %. Zatím se zdá, že cíl 27 % by opět nemusel být pro každý členský stát závazný, ale platil by pro EU jako celek. Řada velkých elektrárenských společností i představitelů průmyslu, mezi nimi i ČEZ, jsou proti jakémukoliv cíli v oblasti OZE. Jsme přesvědčeni, že snižování emisí by se mělo dít bez diktátu posilovat OZE a za optimální technologii pro ČR a její podmínky vidíme rozvoj jaderné energetiky.

Třetí cíl energetické politiky EU do roku 2030 – Energetická účinnost – bude velmi kontroverzní otázkou. Vývoj urychluje situace na Ukrajině, která zvýraznila problém evropské závislosti na ruských energetických surovinách. Úspory energie vidí EU jako významný způsob, jak snižovat energetickou závislost a posilovat svoji energetickou bezpečnost. Záměr snížit energetickou náročnost dostal také podporu od nastávajícího šéfa Evropské komise. V červenci byl představen nový cíl v energetické účinnosti ve výši 30 %.

Jak na toto bude reagovat nová aktualizace Státní energetické koncepce (SEK) a jak se to dotkne využívání domácích surovin? Jak se energetiky v Evropě dotkne transformace dominantně uhelné elektroenergetiky USA v souvislosti s tamním skokovým nárůstem využívání „plynu z břidlic“ a z toho vyplývajícím masivním exportem levného amerického uhlí do EU? Jak se dotkne EU pokračující

krize na Ukrajině? Jsme svědky dramatického poklesu cen silové elektrické energie. Minulá mimořádně teplá zima ukázala, jak je energetika vysoce závislá na klimatických výkyvech.

Toto vše musíme brát v úvahu při přípravě naší střednědobé strategie a finančního plánu na rok 2015 a 2016. Je jasné, že tak jako ostatní podnikatelské subjekty, musíme velmi tvrdě racionalizovat a snižovat náklady. Vidíte to na příkladu velkých globálních firem, jako jsou Microsoft nebo Volkswagen. Je to jasné patrné i z chování velkých energetických firem v rámci EU. Musí se tak tedy chovat i Skupina ČEZ a její součást Severočeské doly, a.s. **Provést kroky k udržení efektivity je nevyhnutelné.**

Proto, abychom adekvátně reagovali na vnější vlivy, nyní přicházejí **opatření k udržení efektivity skupiny SD.** Budou to opatření poměrně velká, která se bohužel dotknou i lidí napříč celou skupinou SD. Primárním důvodem je situace na světovém a evropském energetickém trhu. Očekávaná domácí situace a česká energetická politika je pouhou reakcí na vnější změny.

Opatření jsou připravena. Byla na konci srpna projednána s naším akcionářem, následně v dozorčí radě SD a rovněž s odborovými organizacemi. Nyní začíná jejich realizace. V oblasti zaměstnanosti od září vedoucí pracovníci projednají konkrétní změny, které proběhnou ke konci roku. Budou prováděny individuální pohovory. Budeme přistupovat ke každému z Vás, koho se opatření v oblasti zaměstnanosti dotkne, maximálně lidsky. Mimo jiné nabídneme pomoc a podporu, jak následně zvládnout procedury na úřadech při hledání nového zaměstnání. Není to lehká situace, ale je nezbytná a nejsme jediní, kdo v procesu změn jsou a budou.

Cílem pro nás všechny je **zachování dlouhodobé konkurenceschopnosti těžby hnědého uhlí v dobývacích prostorech, kde těží důl Tušimice a důl Bílina, a udržení ekonomické existence společnosti Severočeské doly, a.s. a všech společností skupiny SD** v rámci Skupiny ČEZ.

Zdař Bůh!

Ivan Lapin
předseda představenstva SD
a generální ředitel

Z obsahu

» aktuality 7

Důl Bílina: nejnižší bod Česka
Dno dolu Bílina s nadmořskou výškou 20,4 m je absolutně nejnižším bodem České republiky a může dospět k dalšímu rekordu v souvislosti s dobýváním zahlubující se uhelné sloje.

» naši zaměstnanci 12

Člověk a stroj
Řidič Miroslav Vavříčka už od roku 1977 pracuje v DB na velkostihoji – největším tuzemském zakladači ZP 10000/Z 81. Můžete se s ním ohlédnout za miliony založených kubíků a poznat pracovní nasazení celé posádky.

» svět dolů 19

Všechna rýpadla na DNT mají technologii GPS
DNT jako průkopník zavádění nových technologií dokončily během září osazení tří skryvkových rýpadel systémem GPS.

HORNICKÉ listy 4/2014 časopis zaměstnanců skupiny SD

VYDAVATEL: Severočeské doly, a.s. (IČ 49901982), B. Němcové 5359, 430 01 Chomutov
ŠÉFREDAKTOR: Tomáš Vrba
ADRESA REDAKCE: Hornické listy, Budovatelů 2830, 434 01 Most, e-mail: vrba@sdas.cz
REDAKČNÍ RADA: předseda: Vladimír Budinský; místopředsedkyně: Jaroslava Štovičková; členové: Vladimír Andrášek, Jiří Dubiczki, Václav Fišer, Viktor Hrdina, Rostislav Kubíček, Karel Skramuský, Jaromír Šeps, Jaroslav Tourek, Pavel Vocásek, Tomáš Vrba.
ČÍSLO REGISTRACE MK ČR: E 3126
TISK: Tiskárna AKORD Chomutov, s.r.o.
Pro SD, a.s. zajistil INFO-PRINCIP, s.r.o.
UZÁVĚRKA ČÍSLA 4/2014: 16. 9. 2014
UZÁVĚRKA ČÍSLA 5/2014: 7. 11. 2014. Elektronickou podobu Hornických listů najdete na www.sdas.cz a intranetu SD, a.s.

Rekonstrukce a modernizace špičky kola K 2 000/K 101

Ještě předtím než 15. září začala rekonstrukce a modernizace rýpadla K 2000/K 101 na DB bylo nové koleso o průměru 13,2 m, kompletně vyrobené v bílinských dílnách Prodeco a rozložené do tří segmentů, dopraveno na improvizované montážní místo přímo ve skryvkovém řezu. Robustní K 2000/K 101 je od roku 1987 nasazeno v geologicky nejobtížnějších partiích skryvky s častým výskytem tvrdých písčivcových poloh, kde dochází ke značnému opotřebení stroje. Za dva měsíce, po dokončení plánované rekonstrukce, bude rýpadlo vybaveno nejen novým kolesem, sýpkou, převodovkou a hřídelí, ale také například napájením pohonů zdvihu kolesového výložníku.

Důležitá osvědčení nám představila referentka EMC Jana Kopáčová.

Osvědčení pro SD – Kolejová doprava

Dceřiná společnost SD – Kolejová doprava zabezpečuje dopravu uhlí nejen po důlní dráze a vlečce SD, ale také železniční přepravu uhlí po celostátních drahách. Zajišťuje rovněž přední palivový cyklus v šesti elektrárnách Skupiny ČEZ a činnosti pomocného a obslužného charakteru (například opravy a montáže). Všechny uvedené výkony poskytuje v nejvyšší možné kvalitě, o čem se přesvědčili také auditoři Drážního úřadu, kteří SD – Kolejové dopravě udělili důležitá Osvědčení pro subjekt odpovědný za údržbu nákladních vozů a Osvědčení pro funkci údržby.

Transfer obojživelníků z předpolí DB

Letošního odchytu a následného přesunu obojživelníků z míst plánované těžby uhlí se zúčastnili žáci druhého stupně ZŠ Braňany. Chvályhodný projekt pro mladé ochránce přírody pořádají Severočeské doly se zoologou ČZU Praha už několik let. Letošní bilance byla opět bohatá. Podařilo se odchytit a posléze přemístit do nového domova na rekultivovaných plochách celkem 331 živočichů. Z obojživelníků byli nejpočetnější skokani zelení (159 kusů). V transferu byli také hojně zastoupeni i sladkovodní mlži – škeble říční (167 kusů). Smysluplná akce je prováděna dle požadavků orgánů státní správy a specialisté z ČZU mají pro manipulaci s chráněnými živočichy povolení MŽP ČR.

Nejlepší ze starostů a primátorů Zdeněk Valenta a Jan Mareš získali prestižní ocenění

Pod záštitou prezidenta Miloše Zemana byli 16. září ve Španělském sále Pražského hradu oceněni v soutěži Nejlepší starosta/primátor 2010–2014 starosta obce Března Zdeněk Valenta a chomutovský primátor Jan Mareš. Anketu uspořádal Svaz měst a obcí České republiky. Odborná komise vybírala z celkem 300 nominovaných představitelů municipalit všech krajů ty, kteří se nejvíce zasloužili o rozvoj svého města či obce, zlepšili jejich zázemí, infrastrukturu, životní prostředí, podmínky pro podnikání

a informovanost občanů, tj. celkově přispěli ke zlepšení kvality života obyvatel. Pro Severočeské doly je potěšující, že mezi 20 nejlepšími byli oceněni také představitelé radnic na Chomutovsku. V kategorii Cena veřejnosti – Nejlepší primátor si cenu odnesl chomutovský primátor Jan Mareš. Z titulu Nejlepší starosta obce nad 500 obyvatel se radoval březenský starosta Zdeněk Valenta. Oceněným na Hradě osobně blahopřál předseda vlády Bohuslav Sobotka a řada dalších ústavních činitelů.

Ocenění (zleva) Jan Mareš, primátor statutárního města Chomutov, a Zdeněk Valenta, starosta obce Březno ve Španělském sále Pražského hradu.

WALTER FIEDLER ČLEN PŘEDSTAVENSTVA A TECHNICKÝ ŘEDITEL SD

Od 10. července je Walter Fiedler členem představenstva a technickým ředitelem SD. V hornictví působí od roku 1984. Postupně vystřídal řadu provozních (zámečnick, revírník, mechanik, referent OPZF) a manažerských pozic (ředitel dceřiných společností Skládky Tušimice, SD – Komes a Prodeco). Jako vedoucí odboru strategických projektů se aktivně zapojil do implementace metodologie Design-to-Cost investičních akcí skupiny SD. Walter Fiedler je absolvent VŠB-TU Ostrava, kde vystudoval obor hornické inženýrství.

Bezpečnost práce v Severočeských dolech

Přehled počtu pracovních úrazů na SD v kumulaci od počátku roku 2014:

leden až srpen	Počet evidovaných úrazů		Rozdíl	Počet úrazů se záznamem		Rozdíl
	2014	2013		2014	2013	
DB	39	23	16	11	9	2
DNT	7	15	-8	1	8	-7
Správa a. s.	1	2	-1	0	2	-2
SD celkem	47	40	7	12	19	-7

Kategorizace úrazů je vedena dle § 105 Zákonníku práce.

Výsledky bezpečnosti práce v letošním prvním pololetí pohledem závodního lomů Milana Novotného

Problematika bezpečnosti práce v těžebních organizacích provádějících hornickou činnost má svá specifika. V Severočeských dolech je ochrana lidského zdraví tou nejvyšší prioritou. Od roku 2013 je důsledně realizována strategie Efektivní a bezpečná těžba. Ke snížení počtu úrazů byla přijata řada opatření. Výsledky týkající se počtu úrazů, kdy došlo k meziročnímu poklesu o 45 %, ale i další kritéria dosažená během prvního pololetí 2014 jsou příslibem, že nastoupená cesta je správná. Veškeré činnosti spojené s bezpečností, hygienou práce a požární ochranou zastřešuje v SD závodní lomů Milan Novotný.

Můžete uvést výsledky počtu úrazů během letošního prvního pololetí?

V rámci SD se meziročně snížil počet úrazů se záznamem z 18 za první pololetí 2013 na letošních 10 úrazů. To se pozitivně odrazilo také v počtu zameškaných kalendářních dnů z důvodu pracovního úrazu. Například na lokalitě DNT to znamenalo skutečně citelný pokles o 659 dnů (z loňských 937 na letošních 278 dnů). V rámci celých Severočeských dolů pak pokles představuje výrazných 37 %.

V Hornických listech jsou pravidelně uveřejňovány počty pracovních úrazů,

vždy za uplynulé dva měsíce. Dá se také v delším časovém horizontu vypočítat pokles počtu úrazů, ke kterému přispěla strategie Efektivní a bezpečná těžba?

Poměrně zřetelně jsou vidět výsledky pozitivního trendu například v porovnání počtu pracovních úrazů vztahovaných na milion m³ vytěžených hmot v součtu za obě lokality SD. Od roku 2013, kdy se začala uplatňovat strategie Efektivní a bezpečná těžba, došlo k výraznému poklesu takto sledované četnosti úrazů. Jak je vidět z grafu - rok 2013 i první pololetí 2014 jsou výrazně pod dlouhodobým průměrem.

Jaké jsou nejčastější příčiny a zdroje úrazů?

Z dlouhodobého hlediska jednoznačně jako příčina převažuje nepředvídatelné riziko nebo selhání lidského činitele. Nejčastěji dojde k úrazu při nepozornosti, nedostatečném soustředění a při zdánlivě neotřesitelné rutině. Určitě všichni znají ze svého okolí argumenty typu: „Co se mi může stát, vždyť to dělám deset, dvacet let...“. V náročném báňském provozu, kde se řada věcí stále mění, však tohle neplatí. A právě se specifickým provozem, kde je naším pracovním prostorem rozfáraný povrchový důl s nerovným

terénem a těžkou těžební technikou, souvisí i nejčastější zdroje úrazů. Jsou to zejména pády a úrazy při manipulaci s břemeny. Velký vliv mají samozřejmě i klimatické podmínky. Každý ze své praxe ví, o co obtížnější je běžná práce za deště, nebo v mrazu.

Nepostradatelnou součástí bezpečnosti a ochrany zdraví jsou ochranné pomůcky. Můžete popsat systém, jak funguje poskytování osobních ochranných pomůcek v SD?

Konkrétní ochranné prostředky, jimiž jsou naši zaměstnanci vybaveni, definuje příslušná směrnice. Nedávno všichni provozní pracovníci obdrželi nové ochranné přilby s integrovanými brýlemi. Během uplynulých dvou let získali provozní zaměstnanci pracovní oděv s reflexními pruhy. V našem útvaru sledujeme novinky na trhu pracovních oděvů a obuvi. Pro vybrané profese, jakými jsou například provozní zámečníci pracující v těžkém terénu, jsme opatřili vhodnou pracovní obuv.

Velký důraz je kladen na osvětu, proškolení a kontrolní činnost. Můžete tuto oblast přiblížit?

V Severočeských dolech funguje propracovaný systém seznamování s bezpečnostními a požárními předpisy. Školíme nejen nově přichozí zaměstnance a pracovníky externích firem, ale v pravidelných cyklech také všechny provozní i administrativní zaměstnance. Monitorujeme oblast hygieny práce, a to především dva rizikové faktory – hluk a prach. Kontroly dodržování zásad bezpečnosti práce provádějí nejen představitelé báňského úřadu, ale především naši inspektoři společně se zástupci odborů. Kontroly se zaměřují na dodržování předpisů a používání ochranných pomůcek, a rovněž na přítomnost alkoholu na pracovišti. Na začátku roku například v ledvické úpravě zjistila kontrola pozitivní nález na přítomnost alkoholu u pracovníka externí firmy a jeho práce pro SD tím skončila. Důležitý aspekt k cestě snižování úrazovosti je také otevřená komunikace na téma bezpečnosti. Vedeme ji po několika liniích – od úrazových zpravodajů, přes informační tabule až po pravidelné rubriky a speciální čísla Hornických listů.

text a foto: Tomáš Vrba

Důl Bílina: nejnižší bod Česka

Zatímco nejnižší položený přírodní bod naší republiky má konstantní nadmořskou výšku 115 m a nachází se v katastru obce Hřensko, v místech kde Labe překračuje hranice do sousedního Německa, nejhlubší otevřené místo vytvořené člověkem dosahuje aktuální hodnoty 20,4 m n. m. Tímto nejnižším bodem Česka je dno našeho povrchového dolu Bílina, a to přesně u hlavní čerpací stanice ve střední části porubní fronty. Vzhledem k tomu, že se uložení uhelné slaje v postupu dolu dále zahlubuje, i toto dosud nejnižší místo DB bude ještě klesat.

Důl Bílina je nejhlubším povrchovým dolem v podkrušnohorské hnědouhelné pánvi

Mocná uhelná slaj vysoce výhřevného uhlí s nízkým obsahem síry je v DB uložena ve složitých geologických podmínkách s častým výskytem těžko rozpojitelných poloh ve více než 200metrovém nadloží. Skryvka je zde odtěžována rýpadly v sedmi řezech. V porovnání s ostatními těžebními lokalitami v pánvi hrají DB suverénně prim nejen co do objemu skrytého nadloží, ale také v hodnotě absolutní hloubky těžební lokality. Srovnání nejlépe dokumentují čísla: SD – důl Bílina 20,4 m n. m., Severní energetická (těžební lokalita Československá armáda) 59 m n. m., Vršanská uhelná (těžební lokalita Hrabák) 150 m n. m., SD – Doly Nástup Tušimice 190 m n. m. Na DNT se momentálně nachází nejnižší bod u hlavní čerpací stanice v těžebním prostoru Hlavní porubní fronta. Dvě těžební lokality SD tedy dominují každá na jiné straně spektra. Na DNT probíhá těžba v relativně příznivých

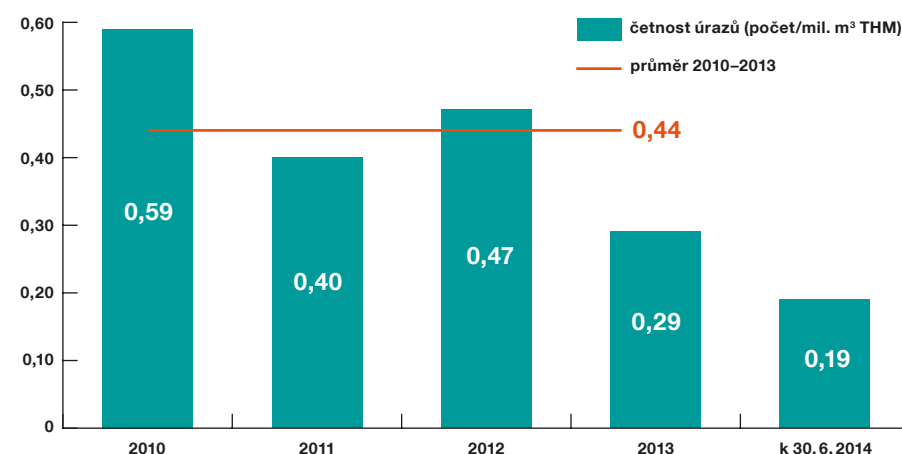
geologických podmínkách a nadložní zeminy jsou těženy třemi skryvkovými řezy s průměrným 73m nadložím, kde poměr skryvky a uhlí v loňském roce činil 1,26 m³/t. Oproti tomu na DB je více než 200metrové nadloží odtěžované v celkem 7 skryvkových řezech a příkrvný poměr objemu skryvky vůči uhlí zde loni činil 5,37 m³/t.

Nejnižší místo v republice láká veřejnost

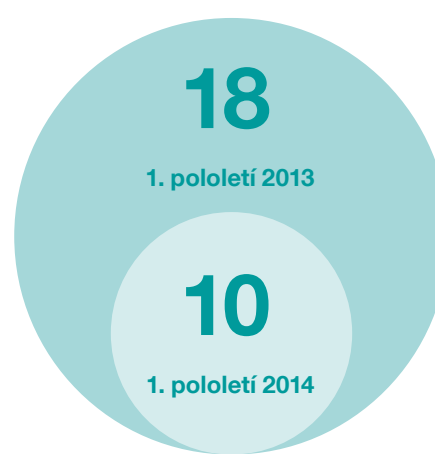
O tom, že nejhlubší místo v ČR leží v povrchovém dole, se veřejnost dozví prostřednictvím nejrůznějších přehledů českých rekordů. Seznámit se s takovým místem si přejí nejen návštěvníci četných exkurzí v DB, ale třeba také expedice dvou cyklistů, kteří v loňském roce ze dna DB startovali svoji cestu za rekordem. Na trase vedoucí z dolu Bílina (20,4 m n. m.) na Sněžku (1 603 m n. m.) zdolali na horských kolech nejvyšší tužemské převýšení a vytvořili nový cyklistický rekord.

text a foto: Tomáš Vrba

Úrazovost v poměru k objemu vytěžených hmot

Počet pracovních úrazů se záznamem

Nekompetentnost nebo snaha šikanovat?

Paní Věra Ježková, jako už mnohokrát, i letos v červnu vystoupila s podivnými argumenty o společnosti Severočeské doly, a. s. na valné hromadě společnosti ČEZ, a. s., a to jako akcionářka. Paní Věra Ježková se sice sama písemně označuje za akcionářku Českých energetických závodů, ty však fungovaly jen do počátku devadesátých let minulého století, kdy v květnu 1992 byla zaregistrována elektrárnská akciová společnost ČEZ, která vznikla vyčleněním z Českých energetických závodů. Paní Věra Ježková je tedy akcionářkou ČEZ, a. s. Jako akcionářka společnosti ČEZ svými připomínkami na valné hromadě, dle našeho soudu, de facto poškozuje image a dobré jméno jedné z dceřiných společností, kterou ČEZ vlastní, konkrétně Severočeských dolů.

S čím vystupuje paní Věra Ježková na valných hromadách?

Paní Věra Ježková opakovaně zpochybňuje provádění hornické činnosti na DNT. Na poslední valné hromadě v červnu 2014 pak mimo jiné prohlásila, že v DNT nejsou dokončena ekologická ochranná opatření (u tzv. Valu I) dle povolení hornické činnosti ze dne 28. 2. 2006 a toto tvrzení bylo doloženo údajnými fotografiemi předmětného ochranného valu u obce Březno.

Jaká je realita?

Fotografie předložené paní Věrou Ježkovou však patří jiné mu valu – konkrétně Valu II, a nikoli Valu I. Předmětný Val I byl řádně a včas dokončen a osázen, v souladu s rozhodnutím o povolení hornické činnosti ze dne 28. 2. 2006. Tuto skutečnost dokládá stanovisko OBÚ v Mostě, které říká: „OBÚ v Mostě po provedené prohlídce konstatuje, že ochranné zemní valy byly vybudovány v souladu se zněním podmínky č. 11 rozhodnutím zdejšího úřadu č. j. 7879/05/II ze dne 28. 2. 2006 o povolení hornické činnosti podle Plánu otvírky, přípravy a dobývání (POPD) Lomu Libouš II – sever v DP Tušimice a považuje ustanovení podmínky č. 11 za splněné.“

Ochranná opatření jsou budována průběžně a jsou neustále posilována. Po dokončení Valu I a po dokončení Valu II v roce 2013 byla v roce 2014 dle nového povolení hornické činnosti platného od roku 2013 zahájena výstavba Valu III. Zastupitelé i občané z obce Březno se o budování ochranných opatření pro svoji obec intenzivně a soustavně zajímají, jak dokládá článek na této dvoustraně.

Dokladem aktivit paní Věry Ježkové z minulé doby je i série článků v Deníku Chomutovska – „**Ekologický aktivista se pokusil o podvod při EIA**“ z 24. května 2012, „**Za podvodem při EIA stojí asi zmocněnkyně EPS**“

z 20. června 2012 a článek ze dne 17. června 2013 „**Severočeské doly Tušimice budou pokračovat v těžbě**“. Všechny články Deníku informovaly o policejním šetření oznámení o zneužití jména jiné osoby při procesu EIA DNT. V Deníku Chomutovska byl také dne 25. 6. 2012 publikován mail paní Ježkové zastupitelce města Chomutov, ve kterém píše: – **pokud bych od Vás dostala nějaká jména a adresy, tak bych nějaké připomínky za ně připravila a poslala na MŽP, aby se vytvořila „nemlčící veřejnost“**. Etika takového chování je diskutabilní.

Na otázku v nadpisu tohoto článku necht' si laskavý čtenář odpoví sám.

Ochranný Val I u obce Březno.

Komplex ochranných opatření životního prostředí u obce Březno

Z CHOMUTOVSKÉHO DENÍKU 17. 6. 2013:

Severočeské doly budou pokračovat v těžbě pasáž Kdo spor žije?

také nový způsob dobývání uhlí tzv. chodbicováním. Zásoby uhlí jsou pro budoucnost zásobovaných elektráren dostatečné.“

Kdo spor žije?

„Odborná stanoviska v báňských věcech nám poskytl Věra Ježková, se kterou jako s expertkou na těžbu hnědého uhlí v severních Čechách, zejména pak v Dolech Nástup Tušimice, kde řadu let pracovala, spolupracujeme již od roku 1996,“ říká mluvčí EPS z Brna Eliška Bartošová.

Ředitel strategie a komunikace Severočeských dolů Vladimír Budinský potvrzuje. „Ano, Věra Ježková pracovala v Severočeských dolech 17 let. Ale jako hradlačka a dozorce posunu na nádraží, kilometrů vzdáleném od dolu. Z této pozice v roce 1998 dobrovolně odešla a co vím, kandidovala v různých volbách, naposledy do Senátu v roce 2012. V roce 2002 na ostravské VŠB vystudovala environmentální inženýrství, nikoli báňské inženýrství, a to je podstatný rozdíl. V oboru hornictví, geologie a povrchového dobývání nemá příslušné vzdělání ani praxi. Její specializací je eko-

logie.“ Ježková podle mluvčí EPS upozorňuje na nezákonnosti ve správních řízeních či přímo při těžbě uhlí v Tušimicích.

Za to byla oceněna Nadačním fondem proti korupci 200 tisíci Kč. Šárka Šustrová ze Spořic na Chomutovsku o ní ale říká: „Je to lhářka“. Ježková totiž k procesu EIA, který měl posoudit práve pokračování těžby v Tušimicích, sepsala připomínky na MŽP. Aby připomínek měla více, opatřila jednu i jménem a adresou Šustrové, která to netušila. Potvrzuje to i policie, která se případem zabývala. „Zneužila mé jméno, a kdo ví, kolika dalších lidí. Přitom se osobně neznáme, poprvé jsem ji viděla až na policii,“ řekla Šustrová. Ježková také při veřejném projednávání EIA v Březně na Chomutovsku mluvila za EPS, který na jednání nepřišel, ale i podle mluvčí EPS Bartošové nebyla k zastupování organizací zmocněna. „Nemáme k dispozici žádnou relevantní informaci o tom, že by se paní Ježková za naši zmocněnkyni vydávala,“ řekla Bartošová. Videozáznam, který byl na jednání oficiálně pořízen a který má redakce k dispozici, to ale prokazuje.

EXKURZE OBČANŮ BŘEZNA NA OCHRANNÝ VAL III

O výstavbě největšího a nejúčinnějšího ochranného valu v sousedství obce byli občané informováni na červnovém veřejném zasedání iniciativy Zdravé Březno. V srpnu pak pro ně Severočeské doly uspořádaly terénní exkurzi, kde sledovali postup stavebních prací mohutného zemního tělesa (délka 560 m, šířka 87 m a nejvyšší výška 14 m), které bude Březno chránit před pronikáním prachu a hluku z důlního provozu. Byli ujištěni mimo jiné o tom, že veškerá doprava zhruba 300 tis. m³ zeminy tvořící těleso valu bude realizována výhradně po důlních komunikacích z nedalekého zemníku Farářka a práce nebudou probíhat v nočních hodinách. Ekologická stavba by měla být dokončena v březnu 2015. Během exkurze březenské občany specialisté SD seznámili nejen s vlastní stavbou, ale i s budoucím postupem DNT a rekultivační činností. Do programu patřila také prohlídka již dokončených menších valů a ochranných lesních pásů. „Výstavba velkého ochranného valu je pro naše občany důležitá a sledovaná akce, proto jsme se domluvili se Severočeskými doly, že na podzim návštěvu zopakujeme,“ uvedl starosta obce Březno Zdeněk Valenta.

SNĚNÍ O MOŘI NA LIPTICKÉ VYHLÍDCE

Živá debata na duchcovské radnici (zleva Vladimír Budinský z SD, Martin Kloda a Pavel Kopecký z ARCHWERK a starostka Duchcova Jitka Bártová).

Je potěšitelné, že na celý Pokrok chodí stále víc místních lidí relaxovat. „Musíme se učit mít to tady rádi. Marina Duchcov se nám líbí jako hravá forma landartu a snění o moři. Je dobré, že na její výstavbě se nadšeně podíleli místní lidé,“ uvedla Jitka Bártová.

Moře klidu

Rozsáhlá krajina s pomalu končící povrchovou těžbou v severočeské hnědouhelné pánvi poskytuje řadě krajinných ekologů, architektů a dalších tvůrců prostor pro celou škálu nápadů.

Někteří počítají s novou jezerní krajinou, jiní si místo jezer přejí ve zbytkových jamách zachovat divočinu, a nejnověji veřejnost oslovuje projekt Moře klidu. Jeho autoři považují jezerní řešení za „polovičaté a nezodpovědné“ a předkládají svoji variantu – zřízení vnitrozemního moře s vodou přivedenou z Baltu. Podívejte se ostatně na www.moreklidu.cz.

Duchcovská marina – fiktivní námořní přístav

Autoři projektu tvrdí, že důsledky absence moře v Čechách se projevují v politické, ekonomické i duchovní oblasti. Proto vytvářejí futuristické landartové projekty, které hodlají propojit tzv. mořskými promenádami s centry přilehlých obcí. Už 5. října tak můžete zažít procházku Duchcovem (sraz ve 14:00 před duchcovským zámekem) zakončenou oslavou otevření prvního „klidomořského“ přístavu na Liptické vyhlídce, kde najdete molo dlouhé 17 m a široké 1,5 m s celkem sedmi stěžni – ten hlavní je vysoký 8 m. Snění není nikdy dost.

text a foto: Tomáš Vrba

Setkání na duchcovské radnici

Starostka Duchcova Jitka Bártová pozvala 1. září představitele SD a architektů z ARCHWERK – projektanty Duchcovské mariny k debatě o systému rekultivací a o tom, jak města a obce mohou usilovat o zapojení zrehabilitovaných ploch do života svého okolí. Paní starostka ocenila přístup SD – například vytvoření Liptické vyhlídky jako prostoru pro procházky i pro vznik Duchcovské mariny.

Duchcovskou marinou postavili na Liptické výspě o jednom srpnovém víkendu místní dobrovolníci.

Po rekultivaci přijde revitalizace a resocializace území po těžbě

Na katastru města Duchcov jsou rekultivace víceméně ve stadiu dokončování. Severočeské doly realizují rekultivace jako dlouhodobě plánovaný a komplexně provázaný systém na základě Souhrnného plánu sanací a rekultivací – důležité součásti Plánu otírky a přípravy dobývání. Tyto dokumenty jsou zpracovávány při zapojení interních i nezávislých externích odborníků a diskutovány se zástupci dotčených měst a obcí. Realizace rekultivačních projektů je pod přísným dozorem státní báňské správy a informace o postupu pravidelně získávají příslušné municipality. Na rekultivace by měly navazovat další projekty revitalizace a resocializace, tedy zapojování zrehabilitovaných ploch do územního plánu a následně do každodenního života obyvatel. Severočeské doly jsou samozřejmě připraveny pomoci (mj. i zkušenostmi ze zahraničí), ovšem další využívání území bude na obcích a městech i na soukromých developerech a investorech.

Připomněli jsme si smutné výročí: před 33 lety zahynulo v dole Pluto 65 horníků

Pietní akt uctívající oběti důlního neštěstí na dole Pluto se symbolicky uskutečnil přesně v čase výbuchu důlních plynů a následného požáru. Také letos se u pomníku v litvínovském parku ve středu 3. září v 15:33 sešli všichni ti, kteří na tuto tragickou událost severočeského hnědouhelného revíru nikdy nezapomenou. Mezi pamětníky a rodinnými příslušníky obětí, představiteli státní báňské správy, hornických spolků, sousedních municipalit a představiteli regionu nechyběli ani zástupci všech tří uhelných společností včetně Severočeských dolů.

Nešťastné místo a datum

Jedna z největších tragédií severočeského hnědouhelného revíru udeřila 3. září 1981. Na odpolední směně tehdy pracovalo v dole Pluto v Louce u Litvínova nejen 95 horníků, ale také 14 záchranářů, kteří likvidovali požár v křížové chodbě. Ten pravděpodobně inicioval výbuch směsi důlních plynů. Tři minuty po půl čtvrté se na povrchu ozval silný výbuch a nad těžní věží se objevil zvířený prach. Rychle po sobě pak následovaly další tři exploze. Při neštěstí zahynulo 51 horníků dolu Pluto a 14 záchranářů. Po havárii byl důl Pluto až do roku 1983 uzavřen. Poté byl připojen k dolu Kohinoor II. V rámci útlumu těžeb došlo pak v roce 1995 i k jeho uzavření. Původní povrchové objekty dolu byly zlikvidovány

Památku obětí důlního neštěstí uctili také zástupci Severočeských dolů Jaroslava Štovičková a Libor Nedvěd.

Ze 109 pracovníků na směně vyfáralo jen 44. Při výbuchu uhelného prachu ztratilo život 65 horníků.

a dnes toto osudové místo připomíná na západním okraji obce Louka už jen vegetací zarostlá betonová deska uzavřené jámy.

Vyšetřování nikdy neoznačilo viníky

Záchranné práce po explozích na dole Pluto začaly prakticky ihned. První četa záchranářů sfárala už půl hodiny po výbuchu. Práci záchranářům komplikovalo poškození veškerého zařízení dolu, včetně porušení výztuží a závalů. Škody byly značné. Výbuchem bylo zasaženo 5 km chodeb. Přes veškeré úsilí se podařilo vyprostit tělo poslední oběti až 11. prosince 1981. Zároveň se záchrannými pracemi se naplno rozeběhlo vyšetřování příčin. Zjistilo se, že výbuchu předcházela řada podivuhodných okolností (například horníci sfárali přestože záchranáři likvidovali požár). Navzdory tomu, že největší novodobé neštěstí v dějinách hornictví vyšetřovala speciální vládní komise, nebyl případ nikdy dořešen a nikdo nebyl potrestán. Vyšetřováno bylo 11 osob, ale v roce 1988 bylo trestní stíhání zastaveno.

text: Tomáš Vrba
foto: Miloš Žihla, archiv OMM

Největší důlní neštěstí v hlubinných dolech severočeského hnědouhelného revíru ve 20. století

Název dolu	Místo	Datum	Příčina	Počet mrtvých
Nelson III	Osek	3. 1. 1934	výbuch plynů a uhelného prachu	142
Pluto	Louka u Litvínova	3. 9. 1981	výbuch plynů	65
Svěží štěstí	Duchcov	19. 9. 1900	výbuch plynů	58
Kohinoor I	Lom	14. 11. 1946	výbuch plynů a uhelného prachu	52
Jupiter	Komořany	14. 1. 1902	průval vody	43

ČLOVĚK & STROJ

řidič Miroslav Vavříčka

zakladač ZP 10 000/Z 81

Základním výrobním prostředkem moderní povrchové těžby jsou velkostroje. S tím největším na DB už od roku 1977 pracuje Miroslav Vavříčka a během těch let společně založili do výsypek desítky miliónů kubíků bílinské skrývky.

Řidič je nedílnou částí stroje

Platí to i v případě největšího tuzemského zakladače ZP 10 000/Z 81. Po sedmácti letech služby je Miroslav Vavříčka s obřím 3 tis. tun vážícím zakladačem dokonale sebraný a má suverénní přehled o jeho činnosti. „Během těch roků prošel náš zakladač řadou drobných úprav, na kterých jsme se podíleli i my, členové posádky. Šlo například o vylepšení řízení, rekonstruovala se sýpka, nebo kabina středového přesypu. Došlo i na rozšíření kabiny řidiče, abychom měli lepší přehled při zakládání. Upravili jsme také indikace kráčení, které lépe sledují tlak zdvihových a posuvných válců hlavního podvozku. Postupně jsme náš stroj vyladili do optimální formy. Za jedinou slabinu považuji při silných deštích prokluzu na spojovacím pásu. Praxe ukázala, že je lepší po dobu extrémních srážek zastavit přísun

materiálu, než pak dlouze čistit pás zasypaný odtěženým nadložím,“ říká poslední, dodnes aktivní člen posádky, který se podílel ve druhé polovině 70. let na montáži stroje. Navzdory dlouhým létům odpracovaným na ZP 10 000/Z 81 nepodléhá Miroslav Vavříčka rutině, ale neustále je při ovládání stroje s 133metrovým výložníkem maximálně koncentrován – stejně jako ostatní členové posádky. Svědčí o tom také skutečnost, že na stroji nikdy neměli žádný vážný pracovní úraz či zranění.

Jak se člověk stane řidičem nejmodernějšího a nejvýkonnějšího zakladače?

Zatímco na konci 60. let Miroslav Vavříčka pilně studoval hornickou průmyslovku, byl vedením SHD zadán státní úkol vyvinout technologický celek s teoretickým výkonem 10 000 m³/h. Tuto ojedinělou zakázku vyvolanou stále se zvyšujícími

požadavky těžby hnědého uhlí, respektive větší produktivitou přípravy jeho včasné odkrytí, byly pověřeny Vítkovice. Po létech projekčních a přípravných prací se v roce 1974 rozeběhla montáž obou velkostí – rýpadla K 10 000/K 74 a zakladače ZP 10 000/Z 81. „Na šachtu jsem nastoupil hned po maturitě v roce 1972 do centrálních dílen jako provozní elektrikář, ale za pár měsíců jsem narukoval. Po dvou letech jsem se vrátil na stejnou pozici a s partou elektrikářů prováděl elektroúdržbu a revizi na velkostrojích. Tam mě zastihla nabídka, abych přešel do právě tvořených posádek moderních velkostí. Taková možnost mě samozřejmě lákala. Navíc se tenkrát zcela vážně mluvilo o tom, že obsluha bude nosit bílé pláště a používat logaritmická pravítka. Manuální práce neměla díky unikátním technickým řešením vůbec

přicházet v úvahu. Už při závěrečných etapách montáže zakladače, kterým jsem byl od jara 1977 přítomný, bylo jasné, že tato slova nelze brát úplně vážně,“ s úsměvem vzpomíná Miroslav Vavříčka. Jako nejmladší člen posádky začínal na ZP 10000/Z 81 jako elektrikář. I když jeho zaměřením na hornické průmyslovce byl obor elektro, zároveň s dokončovacími pracemi na montáži se ještě vyučil silnoproudým elektrotechnikem. Řidičem velkostroje se stal až v roce 1979.

Nejpokrokovější technologický celek na Pokroku

V rámci celého revíru byl výjimečný také spojovací článek mezi nejvýkonnějším rýpadlem a zakladačem. Tím byla bezobslužná dálková pásová doprava šíře 2200 mm. Kompletní takto složený technologický celek v letech 1982 až 2010 prostřednictvím ZP 10000/Z 81 založil na vnější výsypce Pokrok 260 mil. m³ skrývkových hmot. Na rozdíl od Radovesické výsypky, jejíž objem 680 mil. m³ vytvářely v letech 1969 až 2003 celkem tři zakladače, bylo mohutné výsypkové těleso pojmenované podle bývalého povrchového dolu Pokrok těsně sousedícího s městem Duchcov vytvořeno pouze výkonným a spolehlivým ZP 10000/Z 81. Výsypka Pokrok byla tedy skutečně dílem jediného moderního stroje. ZP 10000/Z 81 má

Miroslav Vavříčka na svém pracovišti - v mimořádně prostorné (23 m²) kabině řidiče největšího tuzemského zakladače ZP 10000/Z 81.

řadu inovativních řešení, jakým je například speciální kráčivý podvozek, vysoká rychlost dopravních pásů (8,7 m/s na zakládacím výložníku a 6,2 m/s na spojovacím mostě), použití předepnutých táhel v tažné části spojovacího mostu, které výrazně přispěly ke snížení hmotnosti stroje, nebo v 70. letech ojedinělý kamerový systém informující prostřednictvím obrazovek o toku materiálu. Těžko spočítat, kolik kubíků z celkových 260 mil. m³ na Pokroku zakládal osobně Miroslav Vavříčka, ale jisté je, že založil ten úplně

poslední. 28. února 2010 měl totiž noční směnu, kterou po 28 letech končila činnost ZP 10000/Z 81 na poslední vnější výsypce Ústeckého kraje.

320 milionů kubíků založených skrývkových hmot

Nepředstavitelných 320 mil. m³ zemin z prvního skrývkového řezu založil od roku 1978 unikátní stroj ZP 10000/Z 81 se schopnou posádkou, v níž byl od samého začátku i Miroslav Vavříčka, který doplňuje: „Nechci, abychom byli vnímáni

jako bezchybní úderníci. Nic není jen černobílé. Přirozeně, že také na našem zakladači jsme zažili i nepříjemnosti. Vzpomínám si třeba na havárii kolejového jeřábu pojíždějícího po rameni protizávaží, který se používá pro demontáž větších dílů při údržbě. V roce 1981 došlo k poškození pojezdového lana a jeřáb zdemoloval dorazy a částí svého podvozku se dostal až za pojezdovou dráhu. Tahle zkušenost vedla Vítkovice k tomu, že konstruktéři zdvojili pojezdové lano, a to u všech velkostrojů. Výkony technologického celku byly také ovlivňovány zvláště v prvních letech provozu nespolehlivostí rýpadla K 10000/K 74. Později – v roce 1992 začala platit dohoda s městem Duchcovem a kvůli omezení hluknosti jsme nemohli pracovat v noci.“ Také označení ZP 10000/K 74 jako nejvýkonnější tuzemský zakladač už není úplně přesné. O tento titul totiž přišel v roce 1985, když byl na Radovesické výsypce uveden do provozu ZPD 13000 s výkonem 13 tis. m³/h. Ovšem ten byl v roce 2003 zároveň s ukončením báňské činnosti na této výsypce sešrotován a přívlastkem nejvýkonnější se může opět pyšnit ZP 10000/Z 81.

Ohlédnutí

Miroslav Vavříčka celý život žije v Hostomicích. Už jeho dědeček byl štajgrem

povrchového dolu Patria v sousedním Světcí. Od mala chápe hornictví jako přirozenou součást svého života. I když mu práce na zakladači přirostla k srdci, ví, že čas nejde zastavit. „S ostatními členy původní posádky, kteří už jsou v důchodu, se pravidelně jednou ročně scházíme. Myslím, že brzy už budu mezi ně taky patřit. Podle mého názoru dneska nejsou lidé v 62 letech většinou žádní staříci o holi, alespoň já se tak necítím. Proto až nastane můj odchod

do důchodu, budu se snažit najít ještě nějakou brigádu. I když rád lyžuji a jsem náruživý sběrač hub, po celý rok by mě určitě jen tohle nenaplnovalo,“ uvažuje o další životní etapě Miroslav Vavříčka. Těšit ho může, že ve svém oboru byl skutečný profesionál, že na Dolech Bílina odpracoval bezchybně poctivých 42 let a po celou tu dobu mohl být oprávněně hrdý na hornický stav a práci řidiče největšího českého zakladače.

text a foto: Tomáš Vrba

Zakládací výložník ZP 10000/Z 81 má délku neuvěřitelných 133 m.

37 let Miroslava Vavříčky a ZP 10000/Z 81

1977

Po třech letech výstavby opustil v prosinci 1977 největší československý zakladač montážní místo Pitrlín. V jedné z posádek byl také Miroslav Vavříčka, který byl na unikátním velkstroji přítomen už od posledních etap montáže.

1978

V prvním roce provozu zakladače zastával Miroslav Vavříčka pozici elektrikáře. Na archivním snímku je zachycen v elektrorozvodně na rameni protizávaží.

1984

Rodina Vavříčkova se právě rozrostla o dceru Mirku. Kromě manželky a babiček se z jejího narození těšil i bráška Jirka (1977). Dnes je už Miroslav Vavříčka trojnásobným dědečkem.

1992

Po dohodě DB s městem Duchcovem byla omezena činnost ZP 10000/Z 81 v nočních hodinách od 22 do 06 h. Zároveň byly pro snížení hluknosti zakrytovány pohony výložníkového a spojovacího pásu.

2010

28. února v 05:26 ráno skončila 28 letch báňská činnost na výsypce Pokrok. Miroslav Vavříčka měl směnu, takže to byl on, kdo se svou partou uložil poslední kubík na poslední vnější výsypce v revíru.

2013

Dlouholetá a poctivá práce Miroslava Vavříčky je oceněna generálním ředitelem SD Ivanem Lapinem, od něhož spolu s ostatními nejlepšími pracovníky přijal na slavnostním vyhlášení osobní gratulaci.

2014

Jako u prvního velkostroje na DB byly dopravní linky ZP 10000/Z 81 osazeny speciálními odhlučňovacími válečky Sandvik HM 150 s výrazně nižší hladinou hluku – v případě provozu s materiálem klesla hluknost o 15 dBA.

Jan Kratochvíl
manažer útvaru správa majetku

Od roku 2001, kdy úspěšně dokončil studia oboru finance na VŠE v Praze, pracuje v Severočeských dolech. Postupně zde působil jako praktikant, metodik účetnictví, vedoucí odboru metodiky a účetní legislativy. Jako uznávaný odborník na české a mezinárodní účetní standardy se podílel na zavádění a rozvoji integrovaného informačního systému SAP. Od roku 2013 zastává pozici manažera útvaru správy majetku skupiny SD. Se svým týmem výrazně přispěl k úspěšnému převedení účetnictví SD do Centra sdílených služeb ČEZ – Korporátní služby v Ostravě a k fúzím dceřiných společností.

NAŠI ČÉZAŘI

Ani letos nechyběli mezi nejlepšími zaměstnanci Skupiny ČEZ zástupci Severočeských dolů. O třetím květnovém víkendu na slavnostním vyhlášení v Praze z rukou generálního ředitele Daniela Beneše převzali symbolickou skleněnou sošku **Jan Kratochvíl**, manažer útvaru správa majetku, a **Vladimír Křížek**, předák strojí údržby úseku skrývka-sever na DB. Spolu s ostatními vyznamenanými kolegy z celé Skupiny ČEZ pak prožili víkend plný nezapomenutelných zážitků. Jsme hrdi, že do elitní skupiny skutečných profesionálů svého oboru se opět zařadili představitelé SD. Janu Kratochvílovi a Vladimíru Křížkovi upřímně gratulujeme!

Čezar – cena pro nejlepšího zaměstnance Skupiny ČEZ

Ocenění Čezar je udělováno nejlepšímu zaměstnanci od roku 2007. Od té doby jsou z téměř třiceti tisíc pracovníků mateřské ČEZ a dceřiných společností v České republice i zahraničí vybíráni ti, jejichž výjimečné pracovní úspěchy znamenají výrazný přínos pro Skupinu ČEZ. Pro manažera útvaru správa majetku **Jana Kratochvíla** byl rok 2013 vskutku přelomový. Se svým týmem excelentním způsobem zvládl převést účetnictví skupiny SD do společnosti ČEZ Korporátní služby, respektive do Centra sdílených služeb v Ostravě. Navíc se jako vedoucí projektu výrazným způsobem podílel na úspěchu fúzí čtyř dceřiných společností skupiny SD. Navzdory vysokému pracovnímu nasazení a nesmírně širokému spektru činností vše zvládl s noblesou a ve stanovených termínech. Také **Vladimírovi Křížkovi**, předáku strojí údržby na bílinské skrývce, přinesl loňský rok nové výzvy. V souvislosti s realizací ekologické stavby – ochranného valu u města Levice – spolu s přestavbami v rekordně krátkém čase provedl demontáž a přemístění DPD prvního skrývkového řezu v délce dvou kilometrů z místa na vnitřní výsypce až do sousedství města Ledvice, kde poté zakladač ZP 10000/Z 81 mohl

dle plánovaného harmonogramu vytvořit mohutné zemní těleso ochranného valu. O tom, jak probíhalo letošní předání ocenění včetně následného víkendového programu, jsme se dozvěděli přímo od obou našich Čezarů.

Kolik zaměstnanců ze Skupiny ČEZ bylo letos oceněno?

J. K.: V letošním, už sedmém ročníku, získalo Čezara 31 kolegů a kolegyň z jednotlivých divizí, dceřiných společností a organizačních jednotek Skupiny ČEZ. Protože ČEZ působí kromě naší republiky i v zahraničí, byli přítomni i pracovníci z Polska, Rumunska a Bulharska.

Kde proběhlo slavnostní předání cen a následný Víkend Čezarů?

V. K.: Letošní předání cen se uskutečnilo třetí květnový víkend v Praze. Slavnostní ceremoniál proběhl v paláci Žofín. Poté nám organizátoři připravili bohatý doprovodný program zahrnující řadu zajímavostí a zábavy v našem hlavním městě.

Cenu vám osobně předal generální ředitel ČEZ Daniel Beneš. Měli jsme možnost se setkat i s dalšími představiteli vrcholového managementu?

J. K.: Generální ředitel Daniel Beneš nám všem ve svém úvodním projevu

Vladimír Křížek
předák strojí údržby skrývky DB

Zhruba devítikilometrový úsek DPD na prvním skrývkovém řezu DB s 9 poháněcími stanicemi, pojízdnou násypkou a shazovacím vozem – to je už 36 let svět Vladimíra Křížka. Svoji práci ovládá dokonale. Začínal jako provozní zámečnický, nyní zajišťuje provozuschopnost úseku jako předák. Vítánímu a energickému muži by málokdo hádal důchodový věk. „K šachtě mám silnou vazbu, pracuji tady od vyučení v roce 1976. Nebude se mi odcházet lehce. Čezara vnímám jako ocenění mého téměř čtyřicetiletého působení na Dolech Bílina.“

poděkoval a poté jsme z jeho rukou přebírali symbolickou sošku Čézara. Na slavnostním předání na Žofíně nás pozdravila také ředitelka divize správa Michaela Chaloupková. Setkali jsme se i s Martinem Novákem, ředitelem divize finance. Zajímavé byly také rozhovory s ostatními oceněnými z celé Skupiny. Ať už to byli kolegové z jaderné elektrárny Temelín, nebo z distribučních služeb.

Součástí vaší odměny byl také nevšedními zážitky nabitý víkend. Co vše jste v Praze navštívili?

V. K.: Stihli jsme toho opravdu hodně. Bylo výborné, že jsme mohli sebou vzít i doprovázející osobu. V mém případě šlo samozřejmě o manželku, se kterou jsme si návštěvu zajímavých míst, kde

většinou ani jeden z nás nikdy předtím nebyl, opravdu užili. I když téměř celý víkend pršelo, přesvědčili jsme se, že Praha je krásná i za deště. Manželka byla okouzlená nádherným výhledem na naše hlavní město z věže svatovítské katedrály, kde jsme byli přítomni rozeznění všech sedmi zvonů. Mně se zase líbila degustační procházka po nejlepších pražských pivnicích, včetně vyhlášené staropražské restaurace U Fleků, vyzkoušení leteckého stimulatoru ovládání velkých dopravních letadel. Slavnostní předání cen výborně moderoval Marek Eben, který je manželčiny oblíbenec. Takže i toto setkání pro nás bylo velmi milé. Navíc nám pan Eben věnoval svoji knížku Na plovárně, do které vepsal věnování. Také místo konání – palác Žofín – na Slovanském

ostrově nás okouzlo. Měli jsem možnost si tuto významnou budovu prohlédnout s průvodcem a seznámit se s historií důležitého centra společenského života Prahy.

J. K.: Nebudu opakovat hluboké zážitky, jak je popsal kolega Křížek. Protože organizátoři připravili několik variant programu k individuálnímu výběru, já si vybral třeba návštěvu žižkovské televizní věže, odkud je z 93metrové výšky skutečně nejlepší pohled na Prahu. Neodolal jsem ani plavbě po Vltavě a projížďce historickou tramvají. Moc se mi líbila také inscenace opery Aida s hvězdou Evou Urbanovou. Po celý víkend jsme byli doslova hýčkáni kvalitními službami a nápaditým programem.

text: Tomáš Vrba
foto: Tomáš Vrba, archiv ČEZ

Všechna rýpadla na DNT mají technologii GPS

V září byla tímto unikátním systémem osazena tři skryvková rýpadla

Během plánovaných technologických odstávek velkostrojů na tušimické skrývce byla na všechna tři kolesová rýpadla (SchRs 1550/K 109, SchRs 1320/K 110 a KU 800.20/K 106) namontována technologie GPS, která informuje nejen o přesné poloze, ale přispívá také k dodržování pojezdové roviny a výrazně tím zvyšuje technologickou kázeň. Velkostroje těžící uhlí byly GPS vybaveny již v minulých letech, a tak nyní na DNT těží všechna kolesová rýpadla s tímto pomocníkem ovládání.

DNT průkopníkem zavádění nových technologií

Už v roce 2006 bylo na rýpadle K 800 N.1/K 103 v rámci výzkumného úkolu aplikováno první technické zařízení pro oboustranný přenos dat prostřednictvím GPS. Od té doby se postupně rozšířilo na všechna rýpadla řady KU 300 a K 800 provozovaná v uhelném lomu a během letošního září také na rýpadla všech tří skryvkových řezů. Systém měření polohy těžebních mechanismů prostřednictvím vizualizace informuje nejen o přesné poloze rýpadla a jeho pohybu, ale také o poloze kola vůči uhelné sloji či skryvkovému řezu. Umožňuje také řízení pojezdové roviny v reálném čase s okamžitou kontrolou. Pro řidiče rýpadel je důležitá přesnost

určení polohy a výšky středu osy kola. Unikátní systém pro sledování polohy kola kolesových rýpadel vyvinula společnost GeoTEL ve spolupráci s KVASoftware. Firma GeoTEL také provedla u tří skryvkových rýpadel na DNT montáž GNSS/RTK aparatur, inerciálních snímačů a hlavních řídicích jednotek.

SchRs 1320/K 110 nově s GPS

Také toto rýpadlo, jehož pracovním prostorem je druhý skryvkový řez, se dočkalo systému GPS. Ještě před jeho osazením bylo nutné provést zhruba 140m kabeláž (z elektroizolace ke snímačům na vyvažovacím výložníku a vrátku zdvihu kola). O přesné poloze kola je řidič informován z obrazovky v kabině. Získaná data včetně informací o druzích a objemech těžebního materiálu či výskytu pažených vrtů a starých důlních děl jsou zpracovávána v centrálním počítači (serveru) a kromě řidiče velkostroje je využívají i řídicí pracovníci.

text a foto: Tomáš Vrba

Noví promovaní inženýři ze Severočeských dolů

Absolventi Fakulty strojní VŠB – TU Ostrava.

I když se obecně v posledních letech počet studentů vysokých škol v ČR více než zdvojnásobil, ne všichni začali studovat hned po maturitě. Mezi ty, kteří si rozšiřovali vzdělání při zaměstnání, patřila nedávno také skupina 27 zaměstnanců skupiny Severočeské doly. Vrátit se zpátky do školy a rozdělit svůj čas mezi rodinu, práci a studium, to chce pořádný kus odvahy a ne každý to dokáže. Takový několikaletý maraton úspěšně zvládli naši kolegové i díky nadstandardní podpoře a vytvoření optimálních podmínek ze strany zaměstnavatele. K úspěšnému dokončení studia početné skupině z SD na slavnostní promoci osobně pogratuloval personální ředitel Josef Molek. Po předání diplomů si titul inženýr před své jméno tedy mohlo připsat také 27 absolventů ze Severočeských dolů.

Vysokou školu báňskou – Technickou univerzitu Ostrava, Fakultu strojní – katedru výrobních strojů a konstruování úspěšně dokončili: **Roman Bišinger, Jiří Červinka, René Herel, Luděk Chlebný, Jan Chmel, Jiří Kolman, Václav Kulík, Ladislav Michálek, David Minarik, Bronislav Pavelka, Milan Pižl, Roman Říha, Petr Samec a Ladislav Zeman.** VŠB-TU Ostrava, Fakultu elektrotechniky a informatiky – obor elektroenergetika absolvovali: **Eduard Bartík, Radek Beneš,**

Absolventi Fakulty elektrotechniky VŠB – TU Ostrava.

Náročnou cestu od přijímacích zkoušek přes bakalářské studium až k inženýrskému diplomu na VŠB – TU Ostrava úspěšně zvládlo 27 pracovníků SD.

Čerstvý inženýr David Minarik na novém pracovišti.

Jiří Čermák, Jiří Jelínek, Martin Jelínek, Tomáš Kadeřábek, Pavel Klekner, Tomáš Kocourek, Martin Krautstengel, Jiří Nebeský, Aleš Vorlíček, Bohumil Wimmer a Jan Zelenka.

David Minarik po dokončení vysok školských studií využil nabídky a přešel ze svého původního pracoviště na dispečinku skrývky DNT na pozici technika přípravy výroby. A jak se podle něho dá zvládnout studium při zaměstnání? „Je to trochu boj s časem. Studoval jsem od roku 2009 a jsem rád, že se mi vše i díky velkorysé podpoře ze strany SD podařilo skloubit. Určitě to ale měli mnohem těžší kolegové, kteří už mají rodiny.“

text: Tomáš Vrba
foto: Tomáš Vrba, Jiří Jelínek

Jubilanti skupiny SD (červenec – srpen)

Pracovního jubilea dosahují v DB:

20 let	Štiller Martin Sajdl František Chocholoušek Milan Černý Martin Mensa Petr Zeman Vítězslav Dimmer Miloslav Richter Radek Šilhavý Petr	řidič velkostroje elektrikář velkostroje provozní elektrikář provozní zámečník zámečník velkostroje mechanik úseku – strojní elektrikář velkostroje provozní zámečník provozní zámečník
30 let	Kabiček Libor Rutzenstorfer Petr Bartoš Zdeněk Uhrík Martin Solarová Hana Brabec Luboš Čermák Miroslav Vocásek Pavel Dvořáková Eva Dvořáková Lenka Vaníková Blanka	klapkař vedoucí řidič velkostroje vedoucí řidič velkostroje revírník vážná směnový inženýr dispečer vodo hospodář technik fotogrammetr měřič technik GIS

Pracovního jubilea dosahují v DNT:

20 let	Čurda Jan Gřonka Pavel Zuber Petr Matocha Martin Eichler Jaroslav	elektrikář VLS zámečník VLS řidič PVZ zámečník VLS provozní zámečník
30 let	Hradský Augustin Rychetský Stanislav Cervenka Petr Slunečka Josef Zoglauer Jiří Henc Petr Kvasnovský Milan Krčmář Václav	řidič S-vozu revírník elektrikář VLS revizní technik hasič měřič provozní zámečník vedoucí řidič VLS

Pracovního jubilea dosahují ve Správě SD:

30 let	Rožicová Radomíra Smatana Pavel Pášová Alena Nedbálek Rostislav Valentová Júlia Fiedler Walter Novotná Blanka	administrativní pracovník ředitel pro výrobu dolu právní asistent specialista ekolog tech. investiční výstavby člen představenstva, technický ředitel sekretářka-asistentka
--------	---	---

Pracovního jubilea dosahují v PRODECO, a. s.:

20 let	Němec Aleš Kašpar Miroslav	provozní zámečník provozní zámečník
30 let	Kučera Petr	provozní zámečník
40 let	Pospíchal Vladimír Landa Roman Vladař Petr Ladič Ladislav Permica Ivan Meyerová Miluše	provozní elektrikář provozní zámečník provozní zámečník provozní zámečník mistr elektro ekolog

Pracovního jubilea dosahují v Revitrans, a. s.:

20 let	Emingr Patrik Grossman Jaroslav Václavík Vladimír Kutzler Radek Řeřicha Radim	řidič PS provozní zámečník řidič PS automechanik provozní zámečník
30 let	Zástěra Jiří Wolfram Vladimír Kolář Jan Ročeň Ladislav	technik PHM-strojní mistr řidič PS řidič PS
40 let	Tvrz Karel Vrábel Josef	řidič SMV řidič PS

Pracovního jubilea dosahují v SD – Kolejová doprava, a. s.:

20 let	Škrant Robert Procházka David Hedbávná Jarmila	mechanik provozu mistr obsluha velínu
30 let	Chárová Ilona Hošková Jana	asistentka GŘ VO ekonomické podpory
40 let	Kopáč Michal	VO péče o majetek

Všem jubilantům přeje jak vedení společnosti Severočeské doly, tak vedení dceřiných společností mnoho spokojenosti a za odvedenou práci vyslovuje poděkování.

Rubriku připravují referentky personálních a sociálních služeb

VZPOMÍNKA NA JANA ZDERČÍKA

S výsledky jeho práce se dodnes setkáváme na obou těžebních lokalitách Severočeských dolů. Ať už jde o nejvýkonnější technologický celek TC3 na DB, nebo skládkové stroje KSS 4 000/3 500 na DNT. Jako dlouholetý šéf technického rozvoje a vývoje zpracoval řadu svých originálních myšlenek do konstrukcí dobývací techniky. Do Projektční kanceláře Vítkovic v Teplicích (dnes Prodeco) nastoupil v roce 1967 a aktivně tam působil téměř čtyřicet let. Jako vystudovaný strojař patřil v oblasti vývoje a realizací strojů a zařízení pro kontinuální povrchovou těžbu ke skutečným oporám firmy. Nebyl jen vynikající erudovaný a zkušený odborník, ale především férový a čestný člověk. „Vždy si našel čas na další sebevzdělávání a sledování světových trendů vývoje dobývací techniky. Zejména pro nás mladší spolupracovníky byl rádcem, inspirátorem, ale i potřebným kritikem,“ vzpomněl Vít Šabach z Prodeco. Za mimořádný přínos hornictví byl Jan Zderčík v roce 2006 oceněn nejvyšším resortním vyznamenáním – medailí Georgia Agricoli. Poslední rozloučení s panem Zderčíkem, jemuž byli přítomni také desítky jeho kolegů a přátel, se uskutečnilo 1. září 2014 v obřadní síni teplického hřbitova.

text a foto: Tomáš Vrba

Už druhá generace rodiny Koisů spolehlivě slouží v HZS DNT

Profesionální hasičský záchranný sbor patří neodmyslitelně ke kontinuální těžbě uhlí. Těžištěm práce našich hasičů zdaleka nejsou jen výjezdy k požárům, ale také požární asistence, technické a technologické pomoci, prvotní předlékařská pomoc a likvidace záparů. K oporám tušimického hasičského sboru patří i rodina Koisů. I když otec Václav Kois už je v důchodu, dál se věnuje oboru jako velitel výjezdu dobrovolných hasičů v Radonicích. V synovi Jaroslavovi má úspěšného pokračovatele hasičského poslání, jemuž se daří nejen v hasebním obvodu DNT, ale i v požárním sportu.

Václav Kois: z horníka hasičem

Václav Kois má s hornictvím bohaté zkušenosti. Ještě před svým působením v hnědouhelném povrchovém dole působil v rudných hlubinných dolech v Příbrami. „V letech 1969 až 1971 jsem byl lamačem rudy, ale od roku 1972 až do odchodu do důchodu patřila moje práce už jen DNT. Začínal jsem jako přestavbář na Merкуру a později přešel do posádky rýpadla SRs 1500/K 55. Postupně jsem tam vystřídal profese klapkaře, pasaře a strojníka. I když jsem byl na bagru spokojený a byli jsme dobrá parta, na začátku 90. let jsem došel k rozhodnutí změnit profesi. Důvodem byla značná omezení dopravních spojů, kvůli nimž jsem se obtížně dostával na směny. Protože od roku 1965 jsem byl u dobrovolných hasičů, využil jsem nabídky a přešel z bagru do hasičského záchranného sboru v DNT. Od roku 1992 jsem u tušimických hasičů působil jako strojník. Měl jsem výhodu, že zrovna v té době ze sboru odcházelo hodně členů, za které se rychle hledala náhrada,“ přibližuje svoji cestu k hasičům

DNT Václav Kois. Postupně si rozšiřoval vzdělání, absolvoval řadu kurzů a dodělal řidičské oprávnění pro nákladáky. Hlavně pak získal zkušenosti ze všech činností hasičů DNT. Obsluhoval sanitu, pracoval v ústředně na dispečinku. Jeho specializací byly revize hydrantů požární vody v objektech DNT. „I přes výborné výsledky zdravotních prohlídek a skutečnost, že navzdory věku necítím při práci žádné zdravotní omezení, jsem se rozhodl v roce 2010, kdy mi bylo dvaasedesát, odejít do důchodu. Jak se říká, v nejlepším se má přestat. Navíc mám ve sboru nástupce – syna Jardu.“

Jaroslav Kois: profesionální hasič s maturitou z požární ochrany

Jaroslav Kois má pro své povolání přímo ideální průpravu. Tak jako řada dětí, byl také on od páté třídy aktivním mladým požárníkem a oboru se věnoval také během středoškolských studií. „Určitě mě ovlivnilo, že táta s dědou byli hasiči. Při výběru střední školy jsem uvažoval o studiu požární ochrany. Tehdy ale s takovým

zaměřením fungovaly jen dvě odborné školy – ve Frýdku-Místku a Brně, což pro mě bylo dost z ruky. Náhodou v roce 1994, kdy jsem končil základku, byla vůbec poprvé otevřena třída na odborném učilišti požární ochrany v Chomutově,“ prozrazuje, jak se stal profesionálním hasičem Jaroslav Kois. Spolu se svými spolužáky získával odborné znalosti a dovednosti potřebné pro výkon služby v jednotce požární ochrany. Oboru se zde věnoval teoreticky i prakticky. Studia se nezaměřovala jen na požární ochranu, ale i činnosti související s obsluhou a údržbou požární techniky, základní výcvik v lezecké technice a ovládání zásad první pomoci. Tento maturitní obor byl pro Jaroslava Koise ideálním předpokladem k zvládnutí náročné práce hasiče, kterým se stal v roce 2000, kdy nastoupil jako strojník do HZS DNT a zařadil se tak mezi zhruba devět tisíc hasičů v ČR, jejichž posláním je zachraňovat životy a majetky lidí a zvládat mimořádné situace nejen při požárech, ale i při dopravních nehodách a povodních.

Dlouhá tradice a široké spektrum činností hasičů na DNT

Na úrovni dobrovolných sborů působili hasiči na hnědouhelných dolech Tušimicka ještě předtím, než v roce 1963 došlo k transformaci na profesionální úroveň. Zároveň s budováním tepelných elektráren a otvírkou tří velkolomů – Merkur, Pruněřov a Liboš – probíhalo rozšiřování počtu členů sboru a vybavování požární technikou. Průběžnou modernizaci techniky je možné zaznamenat také při sledování celé doby působení zástupců dvou generací požárnícké

rodiny Koisů. V rámci vozového parku došlo k náhradám cisterny se stříkačkou Tatra 148 nejprve za francouzskou Camivu na podvozku Renault a později za novou generaci Tatra 815/7. Protože podmínkou úspěšného boje s ohněm je špičková hasičská technika, mají aktuálně tušimičtí hasiči k dispozici moderní vozidla Mercedes Benz Zetros a sanitu Mercedes Benz GL 320, které vynikají kromě potřebného vybavení také výbornou průchodností terénem. „Od mého nástupu na počátku 90. let prošla kompletní proměnou celá hasičská výstroj včetně bojového obleku. Taky jsme tenkrát neměli k dispozici žádné termokamery, protiřárové a protichemické přetlakové obleky či multitidetektory plynů. Chyběla nám i lezecká výstroj,“ porovnává technické vybavení Václav Kois.

Hasičské cisterny vidáme v celém dobývacím prostoru DNT téměř denně. Nejčastěji při provádění požárních asistencí při údržbě a opravách během technologických odstávek velkostrojů. Často je potkáváme během technických a technologických pomocí, když například ochlazují válečky DPD, odčerpávají vodu, nebo protlačují potrubí. Samozřejmě je pak hašení zápar vzniklých oxidličením uhlí a zmáhání požárů. Vzhledem k tomu, že jednotka z DNT je součástí integrovaného záchranného systému, zasahuje i mimo svůj hasební obvod tvořený rozsáhlým dobývacím prostorem DNT. „Vzpomínám si na naše působení v obci Zátor na Bruntálsku v Moravskoslezském kraji, kde jsem byl během velkých povodní v roce 1996. Následky ničivých

Jaroslav Kois při tlakové zkoušce během revize hydrantu požární vody.

povodní jsme likvidovali také v roce 2002 v obci Nové Kopisty na Litoměřicku, kde se rozvodnilo Labe.“

Svaly a výdrž moderního hasiče

Samotné kvalitní technické vybavení pro náročnou a nebezpečnou profesi hasičů nestačí. Hasič musí být velmi odolný jedinec s výbornou fyzickou kondicí a skutečným zapálením pro svoji náročnou práci.

Do spektra činností hasičů patří také odklizení uhynulé zvěře. Václav Kois vynáší utopenou srnu z víceúčelové nádrže DNT.

Jako vítěz závodů TFA vyběhá Jaroslav Kois v dýchacím přístroji na věž klášterského zámku.

Jaroslav Kois to bezezbytku splňuje. Pokud počasí dovolí, jezdí do práce ze svého 20 km vzdáleného bydliště v Radechově zásadně na kole. Jako strojník prvního výjezdu má kromě zásahové činnosti na starosti kontrolu zhruba stovky odběrných míst hydrantů požární vody v areálu DNT včetně drtírny, homogenizační skládky a správní budovy. Protože si je dobře vědom, že pro akceschopnost hasičů je důležitá fyzická kondice, zúčastňuje se pravidelně lezeckého výcviku a soutěží požárního sportu. Nedávno suverénně ovládl mítink TFA (Toughest Firefighter Alive – Nejtvrdší hasič přežívá) v Klášteci nad Ohří. V konkurenci 18 závodníků ze šesti hasičských sborů v disciplínách, jakými bylo roztažení zavodněné hadice, přetlčení závaží, přenášení barelů a běh na zámeckou věž, nenašel přemohitele. Neztratil se ani v náročném 110kilometrovém cyklistickém závodě Krušno-ton. Za osobní úspěch považuje i výsledek na zářijovém Barokomaratonu v Plasích. I když se naplno věnuje své profesi a sportovním aktivitám, zvládá i běžné radosti a povinnosti života na venkově a především výchovu synů Járy a Míši. „Děti do požárních kroužků nechci tlačit, ale pokud se samy rozhodnou, bránit jim nebudu. Uvidíme, jestli se profesi hasiče bude věnovat další generace Koisů,“ říká aktivní tušimický hasič Jaroslav Kois.

text: Tomáš Vrba
foto: Tomáš Vrba, archiv HZS DNT

Hasičská technika včera a dnes

Pokrok techniky je patrný z porovnání dvou cisternových stříkaček. Legendární Tatře 148, obecně platící za jedno z nejlepších nákladních aut vhodných do těžkého terénu, se směle postavil zástupce nejnovější generace kopřivnického výrobce – Tatra 815/7. Za volant staré T 148 usedá jako člen sboru dobrovolných hasičů v Radonicích Václav Kois. Mezi řidiče moderní T 815/7, kterou lze považovat za vlajkovou loď vozového parku HZS DNT, patří jeho syn Jaroslav.

	TATRA 148	TATRA 815/7
rok výroby	1980	2013
objem nádrže	6 500 l vody	4 300 l vody / 300 l pěnidla
hasičské vybavení	hasicí dělo, kropící lišta	nárazníková a lafetová proudnice
výkon motoru	157 kW	280 kW
obsah motoru	12,5 l	12,6 l
podvozek	3 nápravy 6x6 trvalý pohon všech kol	2 nápravy 4x4 trvalý pohon všech kol
převodovka	10st. mechanická	14st. mechanická synchronizovaná
délka / šířka / výška	8 670 / 2 500 / 2 750 mm	7 760 / 2 550 / 2 850 mm
hmotnost	18,5 t	18 t

Archivní snímky zachytily Václava Koise v kabině klapkaře kolesového rýpadla SRs 1500/K 55 (rok 1974) a jeho desetiletého syna Jaroslava při pochodu mladých požárníků z Radonic (rok 1989).

Důl Emeran – Břežánky u Bíliny

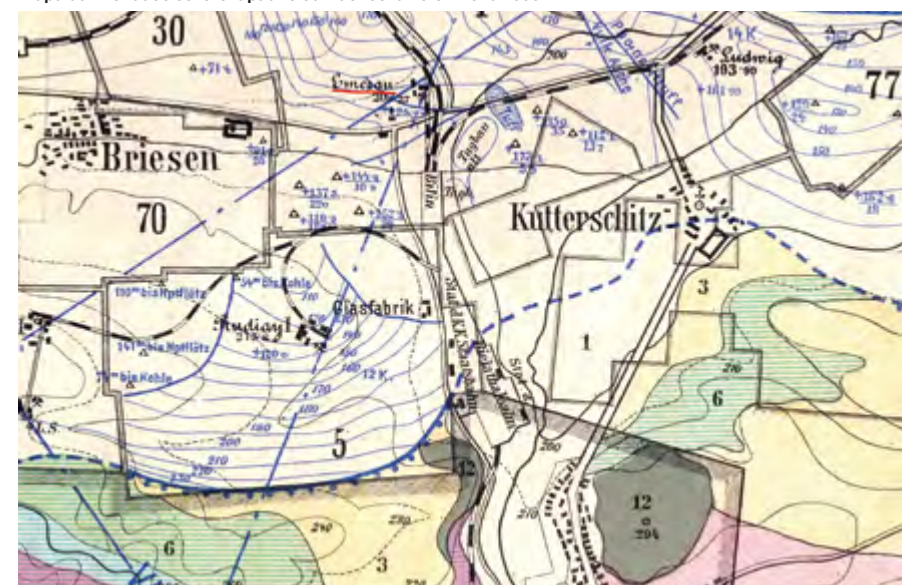
Důl tohoto jména se nacházel na severozápadním okraji města Bíliny směrem k obci Břežánky u staré silnice na Duchcov. V současnosti můžeme toto místo lokalizovat do okolí ukončení pásového mostu na straně k lomu Bílina (viz letecký snímek).

Vlastní název důl Emeran pochází s největší pravděpodobností od jména francouzského světce Emerana a dolu ho přidělili oseckí cisterciáci, kteří důl založili. Snažili se využívat nerostné bohatství na svých pozemcích. Představitelé oseckého kláštera tak provozovali uhelnou těžbu v okolí Hrobu, ve Střimicích, Oldřichově, Vtelně, Verneřicích a Břežánkách.

Mezi Břežánkami a Bílinou na levém břehu Radčického potoka okolo roku 1860 založil osecký klášter mělký hlubinný důl, který měl původně asi název Wikau. Důl byl později nazýván Cech svatého Emerana (St. Emeran Zeche) či zkráceně Emeran. Měl hloubku okolo 32 metrů. Sloj v těchto místech byla uložena v hloubce okolo 13 až 15 metrů pod povrchem a měla mocnost až 27 m. Důl provozovala Osecká uhelná společnost (německy Stift Osseger Kohlenwerke) a bylo jí přiděleno 55 jednoduchých důlních měř. V roce 1873 bylo na povrchovém zařízení dolu Emeran zavedeno elektrické osvětlení. Nejvýznamnější den v historii dolu

Mapa důlní situace severozápadně od Duchcova kolem roku 1898.

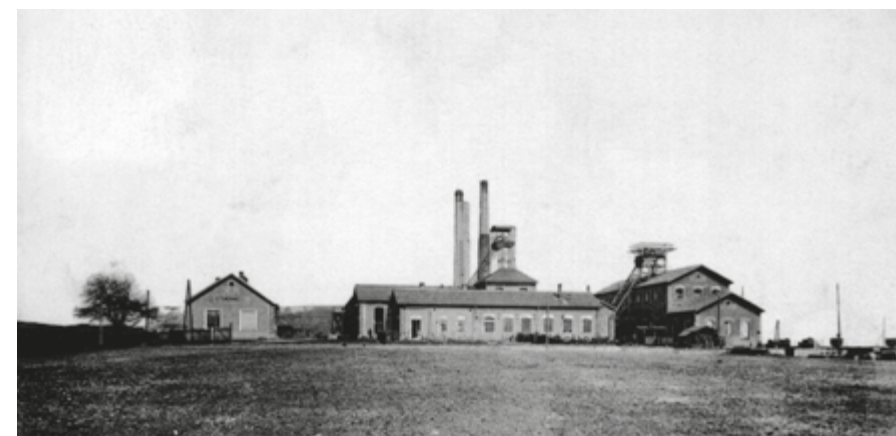
nastal 27. srpna roku 1876, kdy byl důl napojen vlečkou na císařskou železniční dráhu z Plzně do Břežánek. Tento počín umožňoval dopravit uhlí k zákazníkovi rychleji a ve větším množství. Tak se začala zvyšovat těžba. Důl byl roku 1879 klášterem prodán Vídeňskému uhelně – průmyslovému spolku za 123 000 zlatých. Noví majitelé důl zmodernizovali a také asi 30 metrů severně nechali vystavět na sklonku osmdesátých let 19. století nový modernější těžební závod. Nová jáma byla hluboká 78 m. V té době vedle sebe těžily dva důlní závody stejného jména a byly označovány Emeran I a Emeran II. Starší důl byl ale v krátké době zastaven a veškerou těžební činnost zastával pouze nový důl, již pod krátkým názvem Emeran. Vídeňský uhelně – průmyslový spolek pak prodal důl na vrcholu jeho rozvoje

roku 1886 největší důlní společnosti v revíru – Mostecké společnosti pro dobývání uhlí se sídlem ve Vídni.

Důlní pole se nacházelo v oblasti výskytu zvodnělých písků, nazývaných kuřavky. Byly uloženy v nadloží uhelné sloje. Na dole se proto prováděl pravidelný vrtný průzkum a písky se intenzivně odvodňovaly. V souvislosti s nimi došlo k pozoruhodné události 4. července roku 1892 mezi 7. a 8. hodinou večerní. V severní části dolu nastalo provalení kuřavkových písků, které během krátkého času zaplavily část důlního pole a uvěznily 5 havířů. Dva havíři byli zachráněni po 32 hodinách a zbývající tři havíři s přibývajícím časem byli považováni za oběti. O to větší překvapení následovalo po 17 dnech vyklízení písku z chodeb, kdy byli nalezeni Jindřich Horák, František Makrlík a Jakub Šátek zcela vyčerpaní, ale živí.

Na počátku 20. století prodělal důl velkou modernizaci a zařadil se mezi středně velké moderní doly. Celkem měl 5 větrných jam a 26 jam odvodňujících tekuté písky a přítoky důlních vod. Uhelnou sloj, 13 až 16 m mocnou, těžil z hloubek až 130 m. V počátcích dolování se těžila uhelná sloj metodou chodbicování, ale postupně se přešlo ke komorování se zátinkou a podle okolností s plavenou zakládkou. Také se v menší míře provozovalo etážování bez zakládky. Dobývací prostor byl rozdělen na Severní dolové pole, Západní, Jižní I a Jižní II a Východní. Důl Emeran za dobu své existence vytěžil z dobývacího pole u Břežánek a Bíliny okolo 10 milionů tun uhlí. Maximum těženého uhlí dosahoval v letech 1889 až 1894, kdy se jeho roční těžba pohybovala nad 200 000 tun uhlí. Následně pak dosahoval těžby okolo 150 000 tun uhlí. Průměrně zde pracovalo kolem 300 havířů.

Existence samostatného dolu byla ukončena po 82 letech splynutím dolového pole s blízkým moderním dolem K. Henlein v Břežánkách v roce 1942. Důl Emeran se stal jeho důlním úsekem a v době války zde bylo nasazeno mnoho zajatců z okolních zajateckých táborů. 16. prosince 1944 postihlo šachetní zařízení bombardování spojeneckých vojsk. Bomby zničily i blízký hostinec a strážní domek a zanechaly po sobě několik obětí. V roce 1945, po rozpadu německé uhelné společnosti SUBAG, již důl neobnovil svoji samostatnou

Důl Emeran okolo roku 1910.

Modernizovaný důl Emeran roku 1924.

existenci a zůstal natrvalo součástí hlubinného dolu President Masaryk v Břežánkách. V důlních provozních budovách byl zřízen učební provoz pro hornický dorost. V dolovém poli Emeran byla ještě jednou obnovena těžba hnědého uhlí, a to otevřením lomového provozu dolu Jirásek, nazývaného úsek Emeran. Při lomové těžbě došlo k postupné likvidaci důlních budov. Celkem se zde povrchovým způsobem vytěžilo v letech 1954–1978 40,6 mil. tun uhlí a 165,6 mil. m³ skrvkových hornin. Potom byl lom zasypán vnitřní výsypkou. Koncem devadesátých let zde začala probíhat následná rekultivace krajiny a definitivně tak byla ukončena historie jednoho z nejstarších dolů v severočeské hnědouhelné pánvi.

text: Zdeněk Dvořák
foto: archiv OMG DB a Ondřej Jungmann

Gymnázium Teplice
a Bílinská přírodovědná společnost
Vás zvou na pátý ročník

**AMATÉRSKÉ BURZY MINERÁLŮ
A ZKAMENĚLIN**

dne 27. 9. 2014
v budově Gymnázia v Teplicích
ul. Čs. dobrovolců

Souběžná akce AKVA-TERA trhy chovatelů brobných zvířat
pro veřejnost 9.00 – 14.00 hodin

Nové české kompaktní rýpadlo jde do světa

V září dokončila projekčně-dodavatelská firma Noen montáž nového kompaktního rýpadla K 100.1 určeného pro těžbu křídý v povrchovém dole na severu Německa. Společnost Noen si během posledních let vydobyla přední pozici v oblasti projektování a montáže techniky pro povrchovou těžbu – například pro nejnovější rýpadlo KK 1300/K 111 v Dolech Bílina zajišťovala montáž a kompletní projektovou dokumentaci.

Kompaktní kolesová rýpadla

Kategorie kompaktních je charakteristická vysokým stupněm standardizace a modularizace s provozní hmotností mezi 50 až 1600 t a výkonností 500 až 5000 m³/h. První takové stroje se objevily v 60. letech v USA. Jako vhodný doplněk velkostrojové techniky, s možností transportu bez nutnosti demontáže na jednotlivé komponenty, našla brzy kompaktní rýpadla uplatnění u těžbařů na celém světě. V současné době se jejich produkcí zabývá řada strojírenských firem. Třeba hnědouhelný důl Bükkábrány v Maďarsku se může pyšnit nasazením největšího kolesového kompaktního rýpadla na světě od renomovaného výrobce - firmy Sandvik. Na trend oblíbenosti kompaktních dobývacích strojů zareagovali na konci 80. let také konstruktéři v Uničově, kde posléze vyvinuli a vyrobili dvě rýpadla typu K 650. První kompaktní se po odzkoušení na sokolovském hnědouhelném velkolomu Jiří vyvezl do ruského Jakutsku, kde se používá při dobývání rudy a diamantů. Druhý

exemplář K 650.3/K 108 (ačkoliv se podle výrobního čísla jedná o třetí stroj tohoto typu, ve skutečnosti byly vyrobeny jen dva) od roku 1995 zdolává nejobtížnější partie nadloží na nejnižším skrývkovém řezu DB.

Kompaktní rýpadlo K 100.1

Svémi parametry (hmotnost 71 t, výkonnost 120 t/h) se řadí mezi menší kompaktní stroje. Koleso se 14 korečky má průměr 4,1 m a délka kolesového výložníku činí 6 m. Podobně jako u K 650.3/K 108 je také koleso stroje K 100. 1 poháněno hydraulicky. Maximální výška výsypové svodky 4 m a pracovní sklon 1 : 20, rychlost housenicového podvozku 20 m/s plně vyhovují specifickým podmínkám křídového dolu, kde je složení hornin tvořeno převážně křídou a vrstvami pazourku. Do povrchového křídového dolu v Německu dodá Noen celkem dvě kompaktní rýpadla řady K 100. Montáž druhého stroje by měla být dokončena na začátku roku 2015.

text a foto: Tomáš Vrba

Krušné hory Špičák

Krajina v okolí Špičáku, nese stopy historie – stará stromořadí a remízky, i stopy současnosti – dálnice.

Na už podzimní výlet do Krušných hor vás pozveme tentokrát do jejich nejvýchodnější části. Krušné hory zde pozvolna klesají do Nakléřovského průsmyku, za kterým již začíná Děčínská vrchovina a o několik kilometrů dále území CHKO Labské pískovce. Pojďme však navštívit ten výrazný kopec. Zcela jistě si ho všimnete při cestě po dálnici do Německa, nachází se na pravé straně cesty, těsně před státní hranicí. Pokud tedy třeba pak na adventní trhy pojedete kolem, můžete si po dnešním výletu říci, ano, tam to známe.

Jako nejvhodnější místo, kde začít, je dobré zvolit obec Krásný les. Cesta sem není jednoduchá a budete překvapeni, kde všude se v Krušných horách nacházejí lidská obydlí. Pojedete po dálnici D8, projedete dálničními tunele a za posledním odbočíte z dálnice doprava a budete sledovat silniční ukazatele. Ty vás spolehlivě dovedou na místo, do obce s názvem Krásný les.

Cesta prudce klesá a přijíždíte do pěkné a udržované vesnice. V době největšího rozvoje zde žilo 3 500 obyvatel, v současnosti je jich však pouze 120. Mnoho domů slouží k rekreaci a tak na současné poměry obec vypadá velmi

dobře. Auto zaparkujte před místní restaurací a pěšky pak pokračujte po silnici, provoz je tady pouze místní. Pokračujte vesnicí stále dolů, mírně z kopce, cestou minete odbočku doleva směrem na Adolfov. Po půl kilometru se k cestě připojí Rybný potok.

Postupně vycházíme z vesnice, míme osamocené stavení na pravé straně a po 200 metrech se potok přiblíží těsně k silnici; na široké křižovatce odbočuje doprava asfaltová cesta. Zde se svěříme zelené turistické značce, která kupodivu přichází z Německa. Cesta prudce stoupá do kopce, podchází vysoký dálniční most, asfaltový povrch přechází v běžnou polní cestu. Ti odvážní mohou zaparkovat až zde, ale je to trochu adrenalin. Pokud není v podzimních dnech namrzáno, je to možné.

Na první výrazné křižovatce zahne doprava. Jdeme po okraji lesa, cesta se stáčí doleva a pokračuje přes louku,

Zbytky kaple v údolí Rybného potoka.

Okolí Špičáku je chráněno jako přírodní rezervace.

Chráněné rostliny, zde lilie cibulkonosná, jsou pod dohledem odborníků.

Údolí Rybného potoka.

těsně kolem stožáru, který vykrývá tuto oblast telefonním signálem. Vcházíme do lesa, cesta stoupá a po chvíli jsme na vrcholu. Pokud je hezké počasí, spatříte nejen Děčínský Sněžník, ale i stolové hory v Saském Švýcarsku, stejně jako široký hřeben Krušných hor. Pod sebou máte zbytky původní chaty, která tady stávala. Vrcholový kříž, spolu s vrcholovou knihou pak jen umocní dojem. Kdo prozkoumá východní část svahu, najde i puklinovou jeskyni, je dlouhá asi 20 metrů a tak můžeme říci, že na tomto výletu jsme byli i v jeskyni.

Cesta zpět vede po stejné trase, případně můžeme zkusit sejít z vrcholu dolů. Věž vysílače, kolem které jsme šli, nám bude dobrým ukazatelem. Na zpáteční cestě můžeme na okraji lesa na horské louce najít několik druhů chráněných rostlin, jako jsou prha arnika, kosa-tec sibiřský, lilie cibulkonosná. Některé části horských luk pak jsou koseny ručně a monitorovány odborníky v rámci příhraniční spolupráce, jak z Česka, tak i Německa. Výsledky této spolupráce pak jsou zřetelně vidět v kvalitě pravidelně sekaných horských luk.

Zdejší krajina tedy znovu ožívá a stojí za to vydat se sem v některý z podzimních víkendů. Budete skutečně překvapeni neobvyklou krásou této části Krušných hor.

text a foto: Jan Říha

Zač je toho Loket

Pokud se rozhodnete podniknout výlet do zachovalého středověkého města, kolem něhož se vine řeka, nemusíte nutně cestovat až do poněkud dalekého Českého Krumlova. Bohatou historií, řadu zajímavostí a dobré turistické služby nabízí od Chomutova jen 70 km vzdálený Loket nad Ohří na Karlovarsku.

Loktem šly dějiny

Historie románského hradu Loket sahá až do 12. století, kdy sloužil jako ochrana důležité obchodní cesty vedoucí z Prahy přes Cheb do Plavna a Erfurtu. Za vlády Přemyslovců byl obávanou pohraniční pevností. Právě na Lokti viděla v roce 1319 královna Eliška Přemyslovna naposledy svého třiletého syna, krále Karla, než ji odtud vyhnal na hrad Mělník král Jan Lucemburský. Ten pak samotného Karla nějaký čas v loketském hradě věznil, v obavách ze svého svržení ze strany české šlechty. Přesto dospělý Karel IV. na Loket později nezanevřel, neboť právě odtud vyjel na památný lov s objevem teplých pramenů, u nichž založil

královské město Karlovy Vary. Během dalších let byl hrad poznamenán nejen husitskými válkami, ale i správou bohatého a mocného rodu Šliků z Jáchymova. Tak jako většina měst, také Loket strádal během třicetileté války. Naopak pozitivní stopu zde během svých několika pobytů zanechal básník J. W. Goethe, jehož socha stojí nedaleko náměstí. Kolorit města dotváří řeka Ohře, která se zde stáčí do tvaru připomínajícího v lokti ohnutou lidskou ruku. Odtud získalo město svůj název Loket (německy Elbogen).

Loketský hrad nabízí řadu zajímavostí

Oproti jiným památkám máte v Lokti možnost zvolit si kromě klasické prohlídky s průvodcem i volnější individuální prohlídku. Protože všechny expozice mají výborné značení a srozumitelné informační tabule, preferuje většina návštěvníků toulání podle svého osobního zájmu a tempa. Mládež určitě zaujme realisticky pojatá expozice věnovaná utrpnému právu s věrohodnými figurinami a spoustou krve. Autentické prostředí dokonale přiblíží pálení, cejchování, lámání kostí či jiné mučení, ostatně až do roku 1948 sloužil hrad jako vězení. Zajímavá je také výstava historických zbraní a především pak unikátní sbírka loketského porcelánu. S jeho výrobou, které přála okolní bohatá naleziště kvalitního kaolinu, se začalo v roce 1815. Dnes už je bohužel zdobený loketský porcelán jen minulostí, výroba definitivně skončila v roce 2006. Za místní chloubu je považován také loketský meteorit - 107 kg těžký oktaedrit nalezený kolem roku 1400, jenž patří k nejstarším známým meteoritům na světě.

Část loketského meteoritu je vystavená v místech svého nálezu – na zdejším hradě.

Ke správnému výletu patří dobrý oběd

Pozitivní zprávou pro našince je skutečnost, že v Lokti na rozdíl od Karlových Varů neupřednostňují jen zahraniční klientelu, ale mile přivítají i tuzemské hosty. Pokud máte rádi dobré jídlo a pivo, určitě zajděte do rodinného pivovaru Svatý Florian. Zdejší kulinářskou specialitou je maso pečené postaru – zahrabané do země ve slovanské peci. Zapít ho můžete jedním ze čtyř druhů místních piv. Kromě klasického světlého a tmavého jsou na výběr i dva speciály - rubínový a tmavý uzený. Nudit se nebudete ani při čekání na jídlo, neboť přímo v restauraci je k vidění největší česká sbírka porcelánových lázeňských pohárků pocházejících z let 1780 až 1945. Na váš obdiv čeká neuvěřitelných 1237 často raritních kousků. Zpříjemnit si můžete i cestu domů. Vynechte azbukové a předražené Karlovy Vary a zajděte pro změnu hledat atmosféru zašlých dobrých časů do Kyselky, nebo přejděte Ohří po unikátním dřevěném krytém mostě v Radošově. Určitě i tato část Karlovarska stojí za vaši návštěvu.

text: Tomáš Vrba

foto: Jan Hrazdila, Tomáš Vrba

ZBĚDOVANÁ KYSELKA

Areál kdysi vyhlášených lázní tvoří soubor 21 objektů, lépe řečeno ruin v havarijním stavu. Ještě dnes jsou na řadě fragmenty zachovány iniciály H. M. I když se místní minerální voda začala stáčet už v 18. století, rozkvět Kyselky je spojen s Heinrichem Mattonim, který od roku 1868 vodu z Ottova pramene ve skleněných lahvích distribuoval do širokého okolí. U sochy tohoto výjimečného muže si můžete z obnoveného pítka načepovat mattonku v syrové neupravené podobě.

RADOŠOVSKÝ MOST

Krytý dřevěný historický most přes Ohří slouží v Radošově už od roku 1364. Karel IV. ho nechal postavit u brodu, kudy jeho otec Jan Lucemburský prvně přijel do Čech. Od té doby byl několikrát zcela zničen. Současnou podobu má ze zatím poslední rekonstrukce dokončené v roce 2003. Dřevěná konstrukce o délce 62 m je usazena na kamenných pilířích. Zastřešení obstarává šindelová střecha. Šířka vozovky uvnitř mostu je 4,7 m a pojezdová výška 3,1 m. Nosnost mostu umožňuje průjezd vozidla o hmotnosti do 5 t.

23 milionů sazenic

Na lesnických rekultivacích Severočeských dolů bylo během dvaceti let vysázeno 23 milionů stromů a keřů. Bývalé výsypky se proměňují v zelené partie nové krajiny na Bílinsku a Tušimicku.